

NLP

hw-1

Zahra Zanjani

401131025

بخش اول	3
	3
laplace smooth ارزیابی مدل های اماری با	3
mask پیش بینی تکمیل فایل	4
بررسی نتایج	9
بخش دوم	10
	10
	11
بخش سوم	13
پیش پردازش	13
شبکه ی عصبی	14
نتايج	16
	17
بررسی کلی نتایج	18

بخش او ل

کد این بخش در فایل NLP HW1.ipynb میباشد.

بیش بر داز ش دادگان

پس از خواندن کل فایل و ذخیره ان به صورت یک string با استفاده از تابع replace کاراکتر های \u200c (نیم فاصله) و \n\ (خط جدید) با فاصله جاگذاری میشوند. سپس با استفاده از تابع sub از کتابخانه ی replace تمام علایم نگارشی حذف میشود و با استفاده از تابع lower تمام متون انگلیسی به lower case تبدیل میشوند. سپس کل متن به صورت یک لیست از کلمات تبدیل میشود و استرینگ خالی (") یا استرینگی که فقط شامل زیر خط هست ('_') از لیست کلمات حذف میشود.

کار اکتر های موجود در متن پیش پردازش شده شامل

می باشد.

ار زیابی مدل های اماری با laplace smooth

	perplexity on test data
unigram with laplace	1998.541
bigram with laplace	105707.71
trigram with laplace	383253.22

سيش بيني تكميل فايل mask

پیش بینی مدل unigram with laplace smoothingبرای جای خالی فایل maskبه صورت زیر می باشد.

```
و: predicted word
سارتر به عنوان روشن فکری فعال از نظر و
predicted word: 9
این تیم در سال ۱۸۹۹ و
predicted word: و
شد و تا به حال موفق به کسب یک عنوان و
predicted word: و
بزرگترین کلیسای و
predicted word: و
کریم خان پس از و
predicted word: و
بر دشمنان خود و
predicted word: 9
عمومی ترین و
predicted word: و
جانوران که طبی مراحل و
predicted word: 9
نیز پیش از همه و
```

پیش بینی مدل bigram with laplace smoothing برای جای خالی فایل maskبه صورت زیر می باشد.

ان :predicted word سارتر به عنوان روشن فکری فعال ّاز نظر ان predicted word: های این تیم در سال ۱۸۹۹ های predicted word: سال شد و تا به حال موفق به کسب یک عنوان سال predicted_word: شهر بزرگترین کلیسای شهر از :predicted word کریم خان پس از از محمدشاه :predicted word بر دشمنان خود محمدشاه و: predicted word عمومی ترین و predicted_word: ان جانوران که طبس مراحل ان predicted word: ان نیز پیش از همه ان

پیش بینی مدل trigram with laplace smoothingبرای جای خالی فایل maskبه صورت زیر می باشد.

predicted word: Null

سارتر به عنوان روشن فکری فعال از نظر

predicted_word: Null این تیم در سال ۱۸۹۹

predicted word: Null

شد و تا به حال موفق به کسب یک عنوان

predicted_word: Null بزرگترین کلیسای

predicted_word: Null کریم خان پس از

predicted_word: Null بر دشمنان خود

oredicted_word: نشان عمومی ترین نشان

predicted_word: Null جانوران که طبی مراحل

این :predicted_word نیز پیش آز همه این

خروجی درست فایل mask به صورت زیر می باشد.

سارتر بهعنوان روشنفکری فعال از نظر سیاسی شناخته میشد

این تیم در سال ۱۸۹۹ تاسیس شد و تا به حال موفق به کسب یک عنوان قهرمانی شد بزرگترین کلیسای مسیحیت در جهان است

کریم خان پس از پیروزی بر دشمنان خود شهرت زیادی کسب نمود

عمومی ترین صفتهای جانوران که طی مراحل رشد نیز پیش از همه ظاهر می شود.

پیش بینی مدل unigram with laplace smoothingبرای فایل incomplete به صورت زیر می باشد

```
predicted_word: و و المرافقة المرافقة
```

پیش بینی مدل bigram with laplace smoothingبرای فایل incomplete به صورت زیر می باشد

predicted_word: عباس عباس انقلاب مشروطه ابتدا به عنوان یکی از نیروهای محمدعلی شاه با عباس استدا به عنوان یکی از نیروهای محمدعلی شاه با عباس استدا به عنوان یکی از نیروهای محمدعلی شاه با عبال و و و predicted_word:

predicted_word: سخص موسی تورآت را به استالیایی predicted_word:

id امازون را از یک لغت نامه ایتالیایی predicted_word:

predicted_word: بیم سپاهان اصفهان که در ابتدا شعبه به عبالهای استدا شعبه به استالیایی استدا سیده ایتالیا به استدا استدا سعبه به استدا ا

پیش بینی مدل trigram with laplace smoothingبرای فایل incomplete به صورت زیر می باشد

```
predicted_word: Null

cross of size and predicted state of size and size
```

خروجی درست فایل incomplete به صورت زیر می باشد.

در جریان انقلاب مشروطه، ابتدا به عنوان یکی از نیروهای محمدعلی شاه با مشروطه خواهان جنگید شرکت خدمات مالی و بانکداری شخص موسی تورات را نوشته نام آمازون را از یک لغت نامه انتخاب کرد تیم سپاهان اصفهان که در ابتدا شعبه شاهین تهران

بررسى نتايج

در unigram بدون توجه به کلمات قبلی خروجی تولید میشود و در این مجموعه کلمات 'و'بیشترین احتمال را داشته است و خروجی تمام جملات 'و' است.

علت اینکه بیشتر خروجی های trigram به صورت null است این است که ترکیب دو کلمه ی قبل از ماسک با هریک از کلمه های دیتاست در trigram وجود ندارد .

بخش دوم

پیش پردازش دادگان

كد اين بخش در فايل NLP_HW2.ipynb ميباشد.

پیش پردازش دادگان این بخش مانند بخش اول است.

در این بخش kneser-ney برای trigram پیاده سازی و بررسی شده است.

هایپر پارامتر d که discount نامیده میشود و میتواند مقادیر بین صفر و یک داشته باشد با استفاده از 50 جمله ی اول فایل valid.txt پیدا شده است. تاثیر این پارامتر بر perplexity به شرح زیر است. که نشان میدهد تغیر متغیر discount تاثیری بر روی perplexity ندارد.

discount	perplexity
0.5	4154.021894131072
0.7	4154.021894131072
0.9	4154.021894131072

و نتایج به شرح زیر است:

	perplexity
kneser ney smoothing+ trigram	6530.13

Perplexity: 6530.133257787546

نتایج پیش بینی کلمات فایل incomplete و mask

فایل mask

predicted_word: Null

سارتر به عنوان روشن فکری فعال از نظر

predicted_word: Null این تیم در سال ۱۸۹۹

predicted word: Null

شد و تا به حال موفق به کسب یک عنوان

predicted_word: Null بزرگترین کلیسای

_____ predicted_word: Null کریم خان پس از

_____

predicted_word: Null

بر دشمنان خود

predicted word: Null

عمومی ترین

predicted_word: Null جانوران کہ طی مراحل

predicted word: Null

نیز پیش از همه

فایل incomplete

predicted_word: Null در جریان انقلاب مشروطه ابتدا به عنوان یکی از نیروهای محمدعلی شاه با

predicted_word: Null شرکت خدمات مالی و

predicted_word: Null شخص موسی تورات را

predicted_word: Null نام امازون را از یک لغت نامه

_____ predicted_word: Null تیم سپاهان اصفهان که در ابتدا شعبه

بخش سوم

کد این بخش در فایل NLP_HW3_1.ipynb میباشد.

پیش پردازش

پیش پردازش دادگان این بخش با بخش های قبلی متفاوت است.

در این بخش تمام کاراکتر هایی که جزو حروف فارسی نیستند با تابع findall از کتابخانه ی re حذف شده اند. همچنین با استفاده از تابع replace کاراکتر های \u200c (نیم فاصله) و \ (خط جدید) با فاصله جاگذاری شده اند.

جملات متن برحسب علايم نگارشي مانند نقطه , علامت سوال و .. جدا شده اند و كلمات برحسب فاصله جدا شده اند .

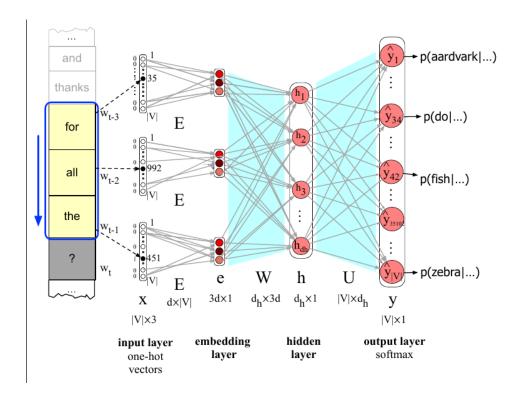
علاوه بر این هنگام استخراج کلمات vocab کلماتی که کمتر از ۵ تکرار داشته اند از vocab حذف شده اند و مانند کلمات $_{
m LINK}^{1}$

با انها برخورد میشود. این موضوع باعث کاهش تعداد نورون های لایه ورودی و خروجی شده و تاثیر خوبی در افزایش سرعت یادگیری مدل و سرعت کاهش Ioss داشته است. (بدون حذف کردن کلمات با فرکانس پایین میزان کاهش Ioss در طول اموزش بسیار کمتر بود.)

¹ unknown word

شبکه ی عصبی

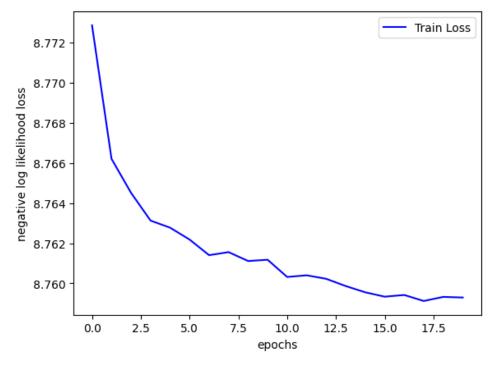
بر اساس ساختار ارایه شده در مقاله ی Bengio ^{2} شبکه ی ایجاد شده شامل یک لایه embedding یک لایه hidden و یک لایه softmax و می باشد. ورودی لایه embeding به اندازه ی طول $^1+$ می ب (اضافه کردن یک به خاطر اضافه کردن توکن UNK به مجموعه کلمات می باشد.) ساختار کلی مدل به شکل زیر می باشد که در ان $^1+$ بر ابر $^1+$ و $^1+$ $^$

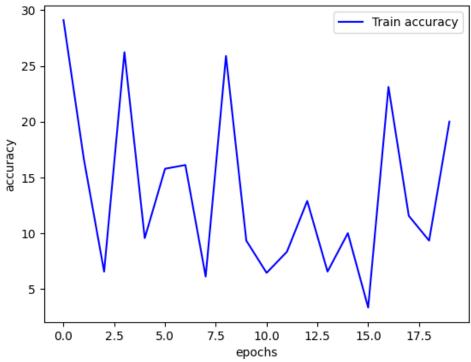

مدل trigram با ۲۰ ابیاک اموزش دیده است. تغیرات loss و loss در طول اموزش به شرح زیر می باشد.

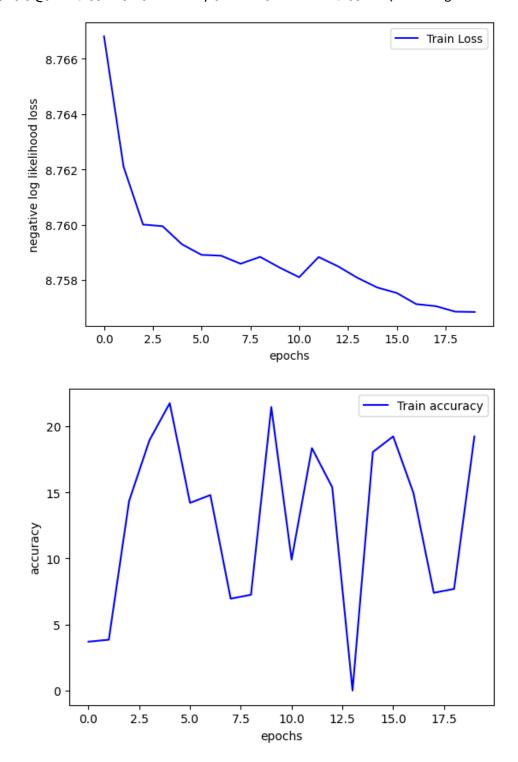
 $^2\ https://www.jmlr.org/papers/volume3/bengio03a/bengio03a.pdf$

_

مدل bigram با ۲۰ ایپاک اموزش دیده است. تغیرات loss و loss در طول اموزش به شرح زیر می باشد.

نتایج نحوه ی محاسبه ی perplexity, براساس توضیحات این مقاله , این لینک میتوان با استفاده رابطه ی زیر اندازه ی perplexity برحسب perplexity را به دست اورد.

	perplexity on validation data
trigram model	6530.5562
bigram model	8431.9

نتایج پیش بینی کلمات فایل incomplete و mask

کد این بخش در فایل NLP_HW3_2.ipynb میباشد.

پیش بینی تکمیل فایل mask توسط مدل

```
['فعال', 'از', 'نظر']
<UNK>
['נכ', 'שונ', 'ואחא']
<UNK>
['كسب', 'يك', 'عنوان']
<UNK>
'بزرگترین', 'کلیسای' ,'']
<UNK>
['خان', 'پس', 'از']
<UNK>
['بر', 'دشمنان', 'خود']
<UNK>
['عمومی', 'ترین' ,'']
<UNK>
['كە', 'الص', 'مراحل']
<UNK>
['پیش', 'از', 'همه']
<UNK>
```

```
['محمدعلی', 'شاه', 'با']
<UNK>
['خدمات', 'مالی', 'و']
<UNK>
['موسی', 'تورات', 'را']
<UNK>
['میک', 'لغت', 'نامه']
<UNK>
['یک', 'لغت', 'نامه']
<UNK>
['در', 'ابتدا', 'شعبه']
```

از انجایی که نتایج perplexity مدل bigram پابین تر از مدل trigram می باشد نتایج این مدل هم مشابه trigram می باشد.

بررسی کلی نتایج

نتایج مدل های برحسب معیار perplixity به شرح زیر می باشد.

perplixity معیاری است که برای ارزیابی عملکرد مدلهای زبانی استفاده می شود و اندازه گیری می کند که چگونه یک مدل زبان می و اندازه گیری می کند. perplixity کمتر نشان می دهد که مدل زبان در پیش بینی کلمه بعدی در یک دنباله بهتر است.

model	perplexity
uni_gram	1998
trigram+kneser-ney	6530.133
Feed forward languge model for trigram	6530.55
Feed forward languge model for bigram	8431
laplace +bigram	195797
trigram+laplace	383253

انتظار میرود یک مدل trigram از یک مدل unigram بهتر عمل کند. اما در اینجا بر عکس رخ داده و مدل unigram کمترین perplexity را دارد. این می تواند در صورتی رخ دهد که مدل تریگرام بیش از حد به داده های آموزشی تناسب داشته باشد و جرم احتمالی زیادی را به سه گرام های نادری که در داده های آموزشی دیده است اما به احتمال زیاد در داده های آزمون ظاهر نمی شوند، اختصاص دهد. این می تواند منجر به سردرگمی بیشتر در داده های آزمایشی برای مدل trigram در مقایسه با مدل unigram در مقایسه با مدل

مقایسه ی unigram و

به طور کلی انتظار می رود که یک مدل زبان بنژیو پیشخور بهتر از یک مدل یونیگرام ساده با هموارسازی لاپلاس عمل کند زیرا مدل بنژیو می تواند اطلاعات متنی کلمات قبلی را در دنباله ضبط کند، در حالی که مدل یونیگرام هر کلمه را به طور مستقل بررسی می کند. در این حالت احتمالا به خاطر تعداد epoch های کم مدل پیشرو و ارزیابی مدل پیشرو مدل unigram عملکرد بهتری داشته است.

مقایسه ی مدل های trigram

هموارساز kneser-ney و مدل شبکه ی عصبی میتوانند الگو ها و وابستگی های پیچیده تری را نسبت به هموارساز لاپلاس پیدا کنند و به نتایج بهتری میرسند.